

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alltoodut ja lähtuvalt Marina Minerals OÜ geoloogilise uuringu loa taotlusest, otsustan:

1.1. Anda Marina Minerals OÜ-le Lellapere uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/516752 (lisatud) kehtivusajaga 3 aastat.

1.2. Antavale loale kanda järgnevad täiendavad tingimused:

1.2.1. Geoloogilise uuringu tegijal tuleb teavitada Maa-ametit (e-post maaamet@maaamet.ee), välitööde tegemisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.2.2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;

1.2.3. Kinnisasjadel Laudapõllu (katastritunnus 29202:005:0088) ja Tuka (katastritunnus 29202:005:0159) tuleb geoloogiline uuring läbi viia väljaspool vegetatsiooniperioodi ning geoloogilise uuringu tegijal tuleb teavitada kinnisasjade kasutusvaldajat KEHTNA MÕISA OÜ-d (e-post kmoy@kmoy.ee) välitööde tegemisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.

1.2.4. Geoloogiline uuring on lubatud teostada väljaspool pesitsusperioodi, so väljaspool ajavahemikku 01.05-31.08.

1.3. Käesolev korraldus jõustub teatavakstegemisest.

Geoloogilise uuringu luba L.MU/516752 on kättesaadav Keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Jalgpalli tn 21, 11312) esitas Keskkonnaametile Lellapere uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi ka *uuringuluba* või *luba*) taotluse. Nõuetele vastav taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi *KOTKAS*) 13.05.2022 nr DM-120146-1 all.

Lellapere uuringuruumi geoloogilise uuringu luba taotletakse Rapla maakonnas Kehtna vallas

Lellapere külas katastriüksustel Siili (katastritunnus 29202:005:0160), Laudapõllu (katastritunnus 29202:005:0088) ja Tuka (katastritunnus 29202:005:0159). Katastriüksuste omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus on Maaamet.

Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 5,54 ha. Tegemist on tarbevaru uuringuga, mille käigus plaanitakse rajada kuni 14 uuringukaevetööd. Uurimissügavus on kuni 6 m. Uuritavaks maavaraks on täiteliiv ja täitekruus. Hinnanguline maavara kogus, arvestades kaevandamiskadusid on 83 tuh m³. Uuritava maavara võimalik kasutusvaldkond on üld- ja teedehitus ning täitematerjal. Taotletava loa kehtivusaeg on 3 aastat. Hüdrogeoloogilistest katsetöödest on plaanis teha veetasemete mõõtmine. Muudest sihtotstarbelistest töödest on plaanis terastikulise koostise, filtratsiooniomaduste ja kruusa purunemiskindluse määramine ja uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine. Uuringu teostaja on OÜ J.Viru Markšeideribüroo.

Taotlust on kontrollinud Keskkonnaamet ja keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja (Maaamet) (23.05.2022 kiri nr 9-3/22/9147-2). Taotlus vastas nõuetele.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse MaaPS-is ettenähtud haldusmenetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lg 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 06.07.2022 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja 06.07.2022 kirjaga nr DM-120146-3.

Transpordiamet teavitas Keskkonnaametit, et soovib olla Lellapere uuringuloa menetluses menetlusosaline (registreeritud KOTKAS-es 07.07.2022 nr DM-120146-6 all).

MaaPS § 27 lg 3 sätestab, et loa andja saadab uuringuloa taotluse uuringuruumi ja selle teenindusala asukoha riigivara valitsejale, kes annab nõusoleku riigile kuuluva kinnisasja kasutamiseks või keeldub selle andmisest 30 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.

Keskkonnaamet küsis riigivara valitseja nõusolekut riigile kuuluva kinnisasja kasutamiseks 06.07.2022 kirjaga nr DM-120146-4. Keskkonnaministeerium andis nõusoleku alljärgnevatel tingimustel (tsiteeritud):

1. Uuringu tegijal tuleb teavitada Maa-ametit (e-post maaamet@maaamet.ee) välitööde tegemisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;
3. Laudapõllu ja Tuka kinnisasjadel tuleb geoloogiline uuring läbi viia väljaspool vegetatsiooniperioodi ning uuringu tegijal tuleb teavitada kinnisasjade kasutusvaldajat KEHTNA MÕISA OÜ-d (e-post kmoy@kmoy.ee) välitööde tegemisest vähemalt 10

kalendripäeva ette.

Keskkonnaministeeriumi vastus on registreeritud KOTKAS-es 29.08.2022 nr DM-120146-7 all. Keskkonnaamet on nimetatud tingimustega arvestanud ning lisas need loa täiendavate tingimuste hulka.

MaaPS §-s 27 lg 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei esine.

Kooskõlas MaaPS § 27 lg-ga 7 saatis loa andja uuringuloa taotluse 27.04.2022 kirjaga nr DM-119904-5 arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse (edaspidi *KOV*) üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates.

KOV üksus (Kehtna Vallavolikogu) nõustus 24.08.2022 otsusega nr 1-2/48 (digiallkirjastatud 28.08.2022) Lellapere uuringuruumi uuringuloa andmisega.

KOV otsus on registreeritud KOTKAS-es 01.09.2022 nr DM-120146-8 all.

Kooskõlas MaaPS § 1 lg-ga 3, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet XX.XX.XXXX ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks uuringuloa kohta tehtava otsuse eelnõu ning andis XX.XX.XXXX kirjaga nr XXX menetlusosalistele teada haldusakti eelnõu valmimisest. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib kavandatav tegevus puudutada, on õigus alates avalikustamisest kuni määratud tähtajani esitada Keskkonnaametile loa taotluse või loa eelnõu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid *laekus / ei laekunud*.

3. KAALUTLUSED

MaaPS § 4 lg 2 sätestab, et maavara geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö. MaaPS § 17 lg 2 järgi on geoloogiline uuring lubatud geoloogilise uuringu loa alusel. MaaPS § 27 lg 1 järgi esitatakse uuringuloa saamiseks loa andjale taotlus. MaaPS § 26 kohaselt annab uuringuloa Keskkonnaamet.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Riigilõiv 400 € on tasutud 13.05.2022 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

Geoloogilise uuringu käigus planeeritud tööd on kooskõlas MaaPS § 20 lg-ga 2.

Geoloogilise uuringu loa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja (Maa-amet) (23.05.2022 kiri nr 9-3/22/9147-2).

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei kattu keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel oleva

maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusala ~510 m kaugusel läänes asub Hiienurme turbamaardla (registrikaart nr 0605).

Taotletavat uuringuruumi teenindusala läbivad Elering AS-le kuuluvad 35-110 kV kõrgepinge elektriõhuliinid Kehtna – Järvakandi (VID kood L026; kaitsevöönd 25 m liini teljest) ja Rapla – Kehtna (VID kood L025; kaitsevöönd 25 m liini teljest) ning Elektrilevi OÜ-le kuuluv 1-20 kV keskpingeliin PURKU:KHT (VID kood K4086875; kaitsevöönd 10 m liini teljest). Taotletava uuringuruumi teenindusala idanurgast ~13,5 m kaugusel asub Telia Eesti AS-le kuuluv sideehitis (VID kood 108406400; kaitsevöönd 1 m liini teljest). Taotluse seletuskirjas on selgitatud, geoloogilise uuringu käigus liinide kaitsevööndisse uuringupunkte ei rajata.

Riigitee Kehtna – Põlma (nr 20149) äärmise sõiduraja välimine serv asub taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaservast ~30 m kaugusel. Taotletava uuringuruumi teenindusalal kattumist tee kaitsevööndiga ei ole.

Rail Balticu raudtee kavandatav trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusala ~962 m kaugusel lääne suunas.

Uuringuruumi teenindusala ei kattu ühegi kaitseala või Natura alaga ning need ei jää ka taotletava uuringuruumi mõjupiirkonda.

Taotletava uuringuruumi teenindusala idaosa kattub II kategooria kaitsealuse liigi *Emberiza hortulana* (põldtsiitsitaja) elupaiga (keskkonnaregistri kood KLO9121326) alaga. Taotluse seletuskirjas on selgitatud, et välitööd on lühiajalised, kestvusega 1–2 päeva.

Looduskaitseaduse § 55 lg 6 kohaselt on keelatud kaitsealuse loomaliigi isendi tahtlik häirimine paljunemise ja poegade kasvatamise ajal. Seega geoloogiline uuring on lubatud teostada vaid väljaspool pesitsusperioodi, so väljaspool ajavahemikku 01.05-31.08. Uuringuloale kantakse vastav täiendav tingimus.

Kaevandite rajamiseks kasutatakse korras tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatusel. Töötamisel ei kasutata keskkonda reostavaid materjale ning uuringuga ei reostata põhjavett ega tekitata normatiive ületavat müra või tolmu. Välitööd toimuvad lühiajaliselt (taotluse kohaselt 1 kuu; sellest kaevandite rajamine 1 – 2 päeva) päevasel ajal. Välitööde käigus rajatud kaevandid likvideeritakse kohe pärast geoloogilise läbilõike kirjeldamist ja proovide võtmist ning uuringuruum korrastatakse uuringueelsesesse seisukorda. Uuringupunktide likvideerimiseks kasutatakse samast kohast väljatõstetud materjali, mis jääb üle pärast proovide võtmist. Tagasitäidetud ala tihendatakse ja tasandatakse ekskavaatori kopa abil.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lg 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse

keskkonnamõju hindamise (edaspidi ka *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lg-s 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lg-s 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja. MaaPS § 26 kohaselt annab geoloogilise uuringu loa Keskkonnaamet, seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

Geoloogiline uuring ei kuulu KeHJS § 6 lg-ga 1 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, sama §-i lg-ga 2 sätestatud otsustaja eelhinnangut vajavate valdkondade loetellu ega Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ hulka. Seega taotletava tegevuse puhul ei ole eelhinnangu andmine ega *KMH* algatamine vajalik.

MaaPS § 28 lg 5 kohaselt tuleb juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekavaid ning jäätmeladustuskohad ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Taotluse seletuskirja kohaselt ei teki kavandatava uuringu käigus kaevandamisjäätmekavaid.

Jäätmeseaduse § 7¹ lg 4 alusel sätestatud kaevandamisjäätmekavade tegevust toiminguid reguleerivaid sätteid ei kohaldata muuhulgas maavara uuringute tulemusena tekkinud jäätmekavade käitlemisele, kui need jäätmekavad ei teki otseselt nimetatud toimingute tulemusena. Selliseid jäätmekavaid ei käsitleta kaevandamisjäätmekavadena ning nende suhtes kohaldatakse üldisi jäätmehoidla nõudeid.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks puudub vajadus ka jäätmeseaduse § 35² sätestatud jäätmehoidla rajamiseks. Geoloogilise uuringuga Lellapere uuringuruumis ei teki jäätmeseaduse § 2 lg 1 ja 2 mõistes jäätmekavaid.

MaaPS 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest üldgeoloogilise uurimistöö, uuringu või kaevandamisjäätmekavade käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Marina Minerals OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmekavade käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 02.09.2022).

MaaPS § 17 lg 3 ja 4 järgi võib üldgeoloogilist uurimistööd ja geoloogilist uuringut korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 12³ punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusloa.

Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ J.Viru Markseidribüroo (registrikood 11644539, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Tartu mnt 84a-50, 10112).

MaaPS § 35 lg 1 p 9 alusel keeldutakse geoloogilise uuringu loa andmisest kui loa andmine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“ (edaspidi *juhend*).

Keskkonnaamet analüüsis, kas taotletava uuringuruumi teeninduspiirkonnas on tagatud samaväärse maavara varustuskindlus. Varustuskindlus näitab, kui kauaks võimaliku tulevase mäeeraldise teeninduspiirkonnas varem antud lubadega kaevandada antud maavaravaru jätkub, arvestades viimase 5 aasta keskmist kaevandamismahtu. Mäeeraldise optimaalseks teeninduspiirkonnaks loetakse 50 km raadiuses mäeeraldist ümbritsevat ala, sõltumata haldusjaotusest ja arvestades reaalseid veokauguseid ning veoteede tehnilist seisukorda. Lubadega kaevandamiseks antud varu peetakse piisavaks, kui varu jätkub vähemalt 10 aastaks. Kui analüüside tulemusel selgub, et varem kaevandamiseks antud mäeeraldiste piires kaevandatav jääkvaru rahuldab taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonna vajadused kaevandamiseks taotletava maavara osas enam kui 10 aastaks, siis loetakse taotlus riigi huviga vastuolevaks.

Taotletava Lellapere uuringuruumi teeninduspiirkonda (50 km raadiusesse, sh ei ole arvestatud reaalseid veokauguseid) jääb hetkel 59 täiteliiva varuga karjääri. Nende karjääride täiteliiva kaevandatav jääkvaru seisuga 05.09.2022 on kokku ligikaudu 16301 tuh m³. Viimase 5 aasta keskmiste kaevandamismahtude põhjal kaevandatakse piirkonnas igal aastal ligikaudu 1067 tuh m³ täiteliiva. Seega on piirkonna varustuskindlus tagatud ligikaudu 15 aastaks.

Taotletava Lellapere uuringuruumi teeninduspiirkonda (50 km raadiusesse, sh ei ole arvestatud reaalseid veokauguseid) jääb hetkel 7 täitekruusa varuga karjääri. Nende karjääride täitekruusa kaevandatav jääkvaru seisuga 05.09.2022 on kokku ligikaudu 1515 tuh m³. Viimase 5 aasta keskmiste kaevandamismahtude põhjal kaevandatakse piirkonnas igal aastal ligikaudu 20 tuh m³ täitekruusa. Seega on piirkonna varustuskindlus tagatud ligikaudu 76 aastaks.

Taotletava uuringuruumi teeninduspiirkonda jäävate mäeeraldiste kaevandatav jääkvaru rahuldab vajadused taotletava maavara osas rohkem kui 10 aastaks. Kuna geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise keskkonnaluba, on geoloogilise uuringu loa taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab juhendi kohaselt riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni, mistõttu uuringute tegemine ei ole vastuolus riigi huviga.

MaaPS § 35 all toodud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema

muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). Haldusakti kõrvaltingimused määratakse vastavalt HMS §-le 53. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruse nr 1 § 4 lg 3 alusel märgitakse loa lahtrisse „Täiendavad tingimused” nõuded, mis seatakse maapõue kaitse tagamiseks ning maapõue kasutamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale põhjustatava mõju vähendamiseks ja vajaduse korral muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Täiendavad tingimused on uuringuloale kantud lähtuvalt käesolevas korralduses toodust.

Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitse seadus, jäätmeseadus jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loal täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise keskkonnaluba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme 56933839
Martin.Nurme@keskkonnaamet.ee